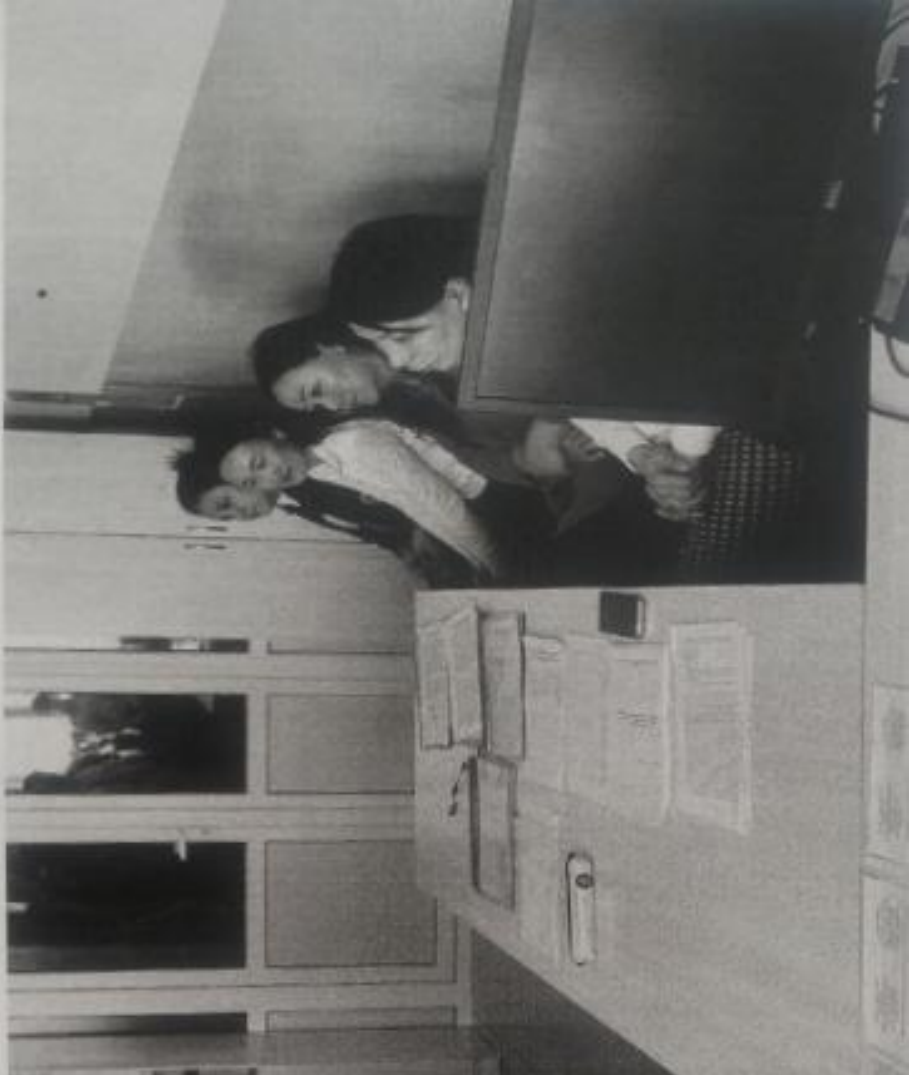




Оқушыға нақты білім беруді мақсат тұтқан мұғалімнен өз сабақтарын оқушының идеясы мен білім-біліктілігін дамытуға ықпал ететін міндеттерге сай ұйымдастыру талап етеді. Ол мұғалімнің кәсіптік құзыреттілігімен тікелей байланысты. Мұғалімнің кәсіби құзыреттілігі — оның жан-жақты білімінен, ұстаздық шеберлігімен, оқытудың жаңа әдістерін меңгеруімен және сол әдістерді тиімді пайдалануымен өлшенеді. Әрбір оқу пәні бойынша білім, білік, дағдыны ғана игеру оқушы құзыреттілігі үшін жеткіліксіз болып отыр.

Бүгінгі мұғалімнің жетістігін оқушыларға өзінің берген білімі мен біліктерін үйретумен бағалап қоймайды, сонымен бірге ол өсіп келе жатқан ұрпақты жана белгісіз жағдайда әрекет етуіне, олардың өз бетіндік әрекеті мен шығармашылығын дамытуға, қоғам өміріне белсене қатысу үшін ақпаратты өз бетінше табу, талдау, құрылымдау мен тиімді пайдалану икемділіктерін қалыптастыруға қаншалықты тиімді жағдай жасағандығымен бағалайды. Оқыту туралы сындарлы түсінік оқушыға нақты білім беруді мақсат тұтқан мұғалімнің өз сабақтарын оқушының идеясы мен білім-біліктілігін дамытуға ықпал ететін міндеттерге сай ұйымдастыруын талап етеді.

Мұғалімнің кәсіби білімін жетілдірудің ең бір тиімді әдісі бұл Lesson Study. Lesson Study - мұғалімдер тәжірибесі саласындағы білім жетілдіруге бағытталған ынтымақтастық педагогикалық тәсіл. Lesson Study — ге жоспарлау, оқыту, қадағалау, оқыту мен оқуды талдау, өз қорытындыларын тұжырымдап, құжаттарды бірлесіп жүзеге асыратын мұғалімдер тобы қатысады. Lesson Study -дің циклін өткізген соң мұғалімдер педагогикалық тәсілдерді түрлендіріп немесе жетілдіріп, кейіннен ашық Lesson study, таныстырылым өткізу, баспала жариялау арқылы әріптестеріне таратады.

Lesson Study циклін өткізу үшін зерттеу жұмыстарын жоспарлап математика пәні мұғалімі Қаліркен Ш., физика пәні мұғалімі Әрмәкан Н., тарих пәні мұғалімі Тұматаева Э., ағылшын пәні мұғалімі Лесбаева Л.А., Қазақ тілі пәні мұғалімі Тенизбаева Д., Химия пәні мұғалімі Алимбаева Г. мұғалімдерден топ құрылды. Lesson Study тәсілін жүзеге асыру үшін топ мүшелерімен ақылдаса келе, «Денгейлеп, саралап оқыту технологиясын қолданудың тиімділігі» тақырыбы бойынша 7 «Д» сыныбында Lesson Study жүргізу жоспарланды. Сыныпта- 23 оқушы, 9 ер бала, 14 қыз бала. Сыныпта оқу озаты -3, оқу екпіндісі - 9. Жалпы сыныптың білім төрестігі - 50 % құрайды. Сыныптың білім деңгейі мен сыныптың белсенділігі мен бәсекелесе, жарыса оқу деңгейі орташа. Сондықтан осы сынып оқушылардың таным белсенділігін арттыру, қызығушылығын ояту, білім сапасын көтеру таңдалды.

Оқушылар АВСД деңгейлеріне бөлінді, өйткені сыныпта Тәрежанов Асқар инклюзивті оқушы болатын.

орындап, жұмыстанды. С деңгейіндегі оқушылар сабаққа белсене қатысты. Кубизм әдісі бойынша берілген тапсырманы дұрыс орындап шығып, жобаны қорғалды. А деңгейіндегі оқушылар өздерінің көшбасшы екенін көрсетті. Қандай сұрақ қойса, тез жауап беріп тапсырманы тез орындап отырды. Бақылауда болған оқушылар күтілген нәтижеге сай жұмыстанғандары байқалды.

Бұл кезеңде төртінші Lesson Study-де жіберілген кемшіліктерге талдау жасалып, олар түзетілді. Әр оқушының ойын жеткізуіне мүмкіндік туғызғы, оқушы ойының дамуына қолдау көрсету, алған білімдерін өмірде дұрыс пайдалана білу. Ессінші Lesson Study сәтті өтті.

Алтыншы сабақ: химия, пән мұғалімі: Алимбаева Г. Тақырыбы: «Валенттілік Химиялық формулалар». Оқушылар теориялық білімдерін көрсете білді. Сабаққа талдау жүргізу арқылы бірнеше оқушының сабаққа деген қызығушылығының артқанын анықтадық. Сабақ беруші мұғалімнің басты міндеті оқушы бойында сабаққа деген қызығушылықты ояту, әрбір кезеңдердегі қозғалысты бақылау, болдыру. Сабақтағы А, В, С, Д оқушыларының іс-әрекетін бақылау үшін зерттеу тобындағы мұғалімдерге жеке-жеке тапсырмалар ұсынылды. Сабақ сонында жүргізілген рефлексия көрсеткендей: оқушыларға сабақ өткізу әдісі, ондағы шығарылған есептер ұнады. Сонымен, Lesson study зерттеу жобасы бойынша оң нәтижелерге қол жеткізілді.

Зерттеу тобындағы мұғалімдердің жүргізген бақылауларына талдау жасай отырып, оқушылардың СТО қабілеті артқанын, сыныптағы психологиялық ахуалдың жақсарғанын, бір-бірімен диалог жүргізу арқылы өз ойларын негіздей алатындығын байқалдық. Сабақтарда топтық жұмыс кезінде оқушылардың арасында жүргізілетін диалог олардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін дамытуға мүмкіндік берді. Lesson Study зерттеу жобасында, мұғалімдер оқушыларды бақылау дағдысын дамытты. Бұл зерттеу материалдары сабақ беретін мұғалімдер үшін маңызды болды.

Тәжірибедегі «белсенді емес сыныптың» мәселесі бірден шешілмейді, бірақ оқушыны топтық жұмысқа тарты отырып, ашық сөйлесу, пікірін тыңдау арқылы ортаға бейімдеуді және «оқушы-мұғалім», «оқушы-оқушы» үдерісін үнемі дағдыға айналдырсақ, үнемі оқушы пікірімен санаса отырып, оларға ұнайтындай әдістерді қолдана отырып сабағымызды жоспарласақ ғасырдың талабына сай сындарлы ой айта алатын жеке тұлға тәрбиелей аламыз деген ойға келдік.

Бұрынғы тәжірибемізге сабақ жоспарларын бірігіп жазу, сабақты бірігіп зерттеу, бақылау, проблемаларды бірігіп шешу деген бұрын болмаған еді. Lesson Study мұғалімдердің кәсіби біліктілігін көтерудің, білім жетілдірудің, тәжірибе алмасудың онтайлы әдісі екендігіне көзіміз жетті. Оқушы тақырыпты жақсы меңгеруі үшін бірнеше сабақ бойы түрлі әдістерді қолданып, бақылап, зерттеп, сонында тиімді тәсілді анықтау арқылы жетістікке жетуге болады.

С оқушы: процесін бақылайды, топ мүшелері атынан сиякер ретінде ой білдіреді, кейбір өсеңтерді, тапсырмаларды сыныптастары арасымен орындайды, кыныздарды көтере алады және өз мүмкіншіліктерін біледі. Д деңгейлі оқушы формулаларды дәптерге көшіріп жазып, қосу, алу амалдарын орындай алатынын көрсетті. Осының нәтижесінде тәрттеудегі А, В, С, Д оқушыларының өзін-өзі реттеу, қалыптастыру, өз бетінше білім алу және математикалық білімін дамыту қабілеттерінің оқуы бейнәдік.

Бұл кезеңде екінші Lesson Study-де жіберілген көмшіліктерге талдау жасалып, олар түзетілді. Әр оқушының ойын жеткізуіне мүмкіндік туғызу, оқушы ойының дамуына қолдау көрсету, алған білімдерін өмірге дұрыс пайдалана білу секілді мәселелер үшін Lesson Study-де қолданылуы керектігі айтылды. Бұл пікірлер үшін Lesson Study өкілдері сабақ жоспарына енгізілді.

Үшінші сабақ: Ағылшын тілі, пән мұғалімі: Досбаева Д.А. Тақырыбы: «Kazakh traditional cuisine». Үшінші Lesson Study барысында оқушылар ерекше көзге түсіп, өзіне пайыз көпбасшысы ретінде топ мүшелеріне көмектесіп, оларды тапсырма орындауға қатыстырып отырды. Соңында өз тобының мүшелерін бағалады.

Ал С деңгейдегі оқушы Ахмет тапсырмаларды орындауға көмектесті. Себебі оның тобында орта деңгейдегі оқушылар болды. Бөлімнен тапсырмаларға белсене қатысып отырып, сұрақтарға дұрыс жауап берді.

Оқушылар топта қалып көрсетуі ойтып, барлық сабаққа қатысуға тырысты. А деңгейдегі оқушылар бұл сабақта да қатысып, алу қатысты. Берілген тапсырманы мұткісіз орындап, қойынан сұраққа жауап беріп отырды. Ол өз сыныбының көпбасшысы екенін көрсетті.

Үшінші Lesson Study сәтті өтті.

Төртінші нәтиже: сабақ тарих, пән мұғалімі: Тұматова Ә. Тақырыбы: «XIX ғасырдың екінші жартысындағы қазақ қоғамы». Төртінші Lesson Study барысында В деңгейдегі оқушылар ерекше белсенділік танытты. Барлық сұрақтарға жауап беріп, өз тобының көпбасшысы қабілетін байқасты. Ол өзінің еңбексүйімділік қасиетін көрсете білді. Топ өзінің ақыл алатындығына барлығының көмегі жеткілікті. Дегенмен бөлімнен тапсырмалар оқушылардың осы тәрізмен ойлауына бақылау, талдау, қорытынды, интерпретация секілді дағдыларын өлебер қолдануға мүмкіндік туғылды.

Бесінші сабақ: физика, пән мұғалімі: Әрмәхан Н. Тақырыбы: «Тербелестер кезіндегі энергияның түрленуі. Тербелмелі қозғалыстың теңдеуі».

Жаңа тақырыпқа көшпес бұрын өткен тақырып бойынша ауырма сұрақтар қойылып орындалды. Сабақта жиі сұрақ қою әдісін қолданылды. Бұл жерде белсенді диалог орнатса да, топтың бірігіп жұмыстануына мүмкіндік берілді. Әрқайсысы өз деңгейлері жеткенше тапсырманы жазып шығарып

Бірінші сабақ тақырыбы: «Нанның ерекшелігі»

Бірінші Lesson Study-ды талқылау барысында озат оқушылар күткен үмітіміз ақталды.

Оқушылар

сабақ

материалын толық көлемде меңгеріп,

өзідерін көшбасшы ретінде таныта білді. Орта деңгейдегі оқушыларға топтық жұмыстар берілді, бұл

оқушылардың белсенділігі мен қызығушылығының артуына алып келді. Сабақта «Кластер» және «Фишбоун» әдістерін қолданды, оқушылар ерекше белсенділік танытты. С деңгейдегі оқушылар сабақ барысында сабаққа қатысып отырды. Оның сабаққа ынтасының көтерілгені көрініп тұр. Берілген тапсырманы қызығушылықпен орындап отырды. Д деңгейлі оқушы Асқарға жазуын түзету мақсатында жазбаша жұмыстар берілді. Ауызша нанның қасиетті, нанның жасалу жолдары жайлы сұрақтар қойылды. Мұғалім мен оқушылардың көмегімен жауап беруге тырысты.

Бұл кезеңде бірінші Lesson Study кезінде анықталған кемшіліктер жойылды. Оқушылардың нәтижесін жақсарту үшін Lesson Study — де шығармашылық жұмысқа көбірек көңіл бөлу, оқушылардың өзіне айтқызу, кез-келген ситуациядан өздігінен шығу,

сабақта проблемалық сұрақтарды өмірмен байланыстыра отырып қою, топтар арасында бәсекелестікті арттыратын тапсырмалар беру, тапсырмаларды сын тұрғысынан ойлау арқылы бағыттап беру деген мәселелер ескерілсін деген пікірлер айтылды. Бұл пікірлер екінші Lesson Study-де өткізілетін сабақ жоспарына енгізілді.

Екінші сабақ: алгебра, пән мұғалімі: Қаліркен Ш

Тақырыбы : «Қысқаша көбейту формулалары».

Екінші Lesson Study барысында дифференциалды әдісі, өзін-өзі бағалау әдістері қолданылды. Мәтінді есептердің көмегімен оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттері артып, өздеріне артылған міндеттерді орындай білді. Оқушылар өрнектерді түрлендіру түрлеріне байланысты жұптық тапсырмалар және "Деңгейлік есептер" арқылы топтық тапсырмаларын шығарды. Оқушылар теориялық білімдерімен ұштастыра білді. Сабақ соңындағы талдау жүргізу арқылы екі оқушының сабаққа деген қызығушылығы төмен болмағанын анықтадық. Сабақ беруші мұғалімнің басты міндеті оқушы бойында сабаққа деген қызығушылықты ояту, әрбір кезеңдердегі қозғалысты бақылау, болдыру. Сабақтағы А, В, С, Д оқушыларының іс-әрекетін бақылау үшін зерттеу тобындағы мұғалімдерге жеке-жеке тапсырмалар ұсынылды. Сабақ соңында жүргізілген рефлексия көрсеткендей: оқушыларға сабақ өткізу әдісі, ондағы шығарылған есептер ұналы. Сонымен, Lesson study зерттеу жобасы бойынша алған нәтижелер келесідей болды:

А оқушы: күрделі тапсырмаларды жеке талдайды және топ мүшелерінің пікірлерін ескере отырып, ортақ шешім, қорытынды жасай алады;

В оқушы: топтағы жүргізілген іс-әрекеттерді өз ойымен, толық жетілге алады және өзіндік бағалаудың объективті бөлу керектігін түсінеді.

Қай кезде де мұғалім мектептегі негізі тұлға болып кала бермек. Жәббі оқушы білімді өз бетімен меңгеруі үшін оған жетекшілік қызмет атқаратын мұғалім. Мұғалім тек өз сабағында өз шәкірттерін жетелеуші ғана емес, кәсіби құзіретті, жан-жақты білімді, заман ағымына сай жаңашыл болса, өз идеялары мен ой-мақсаттарын әріптестерінің де санасына сәуледей сіңіріп, еріксіз еліктіріп, соңынан ілестіріп көшбасшы бола алады. Lesson Study-оқушыға саналы білім беруді көздеген бір мақсатқа жұмыстан ұстаздар шеберханасы десек артық айтқандық емес.

Жаңа форматтағы біліктілікті арттыру курсынан өткен мұғалімдер жаңа форматтағы мұғалімдер қатарына жатқызуға болады, ал жаңа форматтағы мұғалім деген атқа не ұстаз үнемі алдыңғы қатарда болуы керек, үздіксіз білім алуды, тәжірибе алмасуды мақсатқа айналдыруы тиіс.

АВСД Деңгейлі оқушылар тізімі

№	Деңгейі	Оқушының ата – жөні	Бірінші Тапсырма	Екінші тапсырма	Үшінші тапсырма	Төртінші тапсырма	Бесінші тапсырма	Қорытынды
1	А	Жолдасбек Айтим						
2	А	Урунова Аймерей	+	+	+	+		10
3	А	Мәлік Айман	+	+	+			
4	В	Байтұрсын Ардак						
5	В	Бахытбек Айсулу						
6	В	Джамалова Қаршыға	+	+		+		
7	В	Жарылқасын Еркінбек	+	+	+			
8	В	Киргизбай Бекасыл	+	+	+	+		7
9	В	Мәлік Шолпан	+	+	+			5
10	В	Сарыбай Нұрдаулет	+	+	+			4
11	В	Сартай Айару						
12	С	Әбдіжалилқызы Дария		+				
13	С	Жамбылұлы Нұрсұлтан						
14	С	Исмайлов Айваз						
15	С	Касимова Гүлназ		+	+			
16	С	Қоблан Қажымұқан		+				
17	С	Лесбек Нұрхат						
18	С	Өмірбай Рамазан	+	+	+			3
19	С	Пернебек Балауса		+	+			
20	С	Сәрсенбай Жібек	+	+	+			4
21	С	Тоқтамұратова Амина		+	+			
22	С	Халмұрат Аружан		+	+			
23	Д	Төреханов Асқар						

Жүсімбаева З.К. *[Signature]*

Сынып: 7 Д 2023/2024 оқу
жылы
Пән: Қазақстан тарихы
Туматаева Эльмира
Кузержековна

№ р/с	Айы Оқушының аты мен тегі	11.03.2024ж			Қорытынды
		үй жұмысы	1-тапсырма	2-тапсырма	
1	Әбдіжалылқызы Дария	—		—	—
2	Байтұрсын Ардақ	не			
3	Бахытбек Айсұлу	+	+	+	3
4	Джамалова Қаршыға	+		+	2
5	Жамбылұлы Нұрсұлтан	—	—	—	
6	Жарылхасын Еркінбек	не			
7	Жолдасбек Айлим	+	++ ++	++++	9
8	Исмаилов Айваз	—	—	—	
9	Касимова Гүлназ	не			
10	Киргизбай Бекасыл	+	++ ++	++++	9
11	Қоблан Қажымұхан			+	1
12	Лесбек Нұрхат	—		+	
13	Мәлік Айман	+	++	++++	8
14	Мәлік Шолпан	+	+	+	3
15	Өмірбай Рамазан	+	+	— —	2
16	Пернебек Балауса	не			
17	Сарсенбай Жібек	+		++	3
18	Сартай Айару	не			
19	Сарыбай Нұрдаулет	+	+	+	3
20	Токтамұратова Әмина	+		++	3
21	Туреханов Аскар				
22	Урунова Аймерей	не			
23	Халмұрат Аружан	+	+		2

Аймерей
Айым
Айман
Бекасыл

А-рәс.
Анықталмаған.

B-C-
C → B-тарму

Шолпан
Нұрдаулет
Айсұлу

А-рәс.
тарму

Қазақстан тарихы сабағы

